

Asia: VN/5061/2021

Lausuntopyyntö lukiokoulutuksen laatustrategian luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon tiivistelmä

-

Johdanto

Lukiokoulutuksen laatustrategian tavoitteena on luoda yhdensuuntaiset periaatteet ja suuntaviivat lukiokoulutuksen eri toimijoiden laadunhallinnalle ja sen johtamiselle. On tärkeää huomata, että ohjaus on periaatteiden ja suuntaviivojen tasolla. Lukiolain (714/2018) 56 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa järjestämänsä koulutuksen laadusta ja laadunhallinnan jatkuvasta kehittämisestä. Ohjeistuksella tai suosituksella ei voida poiketa laintasoisesta normista. Asiakirjan luonteen avaaminen Johdanto-kappaleessa voisi tukea oikeuslähdeoppiin perehtymätöntä lukijaa laatustrategia-asiakirjan luonteen hahmottamisessa. Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta.

Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta

-

Laadunhallinta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä

Laatustrategian mukaan sen keskiössä ovat opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvistaminen ja lukioyhteisön hyvinvointi. Laatustrategia rakentuu neljän laatutekijän varaan: laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri ja lukiokoulutuksen saavutettavuus. Laadun kehittämisen ja tiedolla johtamisen tulee palvella näiden laatutekijöiden saavuttamista eli itse opetustyötä. Tiedolla johtaminen ja siihen liittyvät prosessikuvaukset, tunnusluvut, tilastoaineistot, itsearviointityökalut, lomakkeet ja mittarit eivät saa kääntyä itsetarkoituksiksi. Tästä lähtökohdasta tarkastellen on hyvä, että kunnat saavat itse määritellä lukionsa toiminnalleen sekä merkityksellisimmät tavoitteet että mittarointi- ja raportointitavat. Lisäksi tulee huomata, että lukioiden tavoitteiden asetanta ja seuranta kytkeytyy laajemmin kunnan kuntastrategian alaiseen toimintaan.

Keskeiset toimijat

-

Toimintaympäristön kuvaus

-

Lukiokoulutuksen laatutekijät

-

Laadukas oppiminen

-

Hyvinvointi ja osallisuus

-

Kehittyvä toimintakulttuuri

-

Saavutettava lukiokoulutus

Saatavuudella tarkoitetaan koulutuksen tarjolla olemista. Saavutettavuudella puolestaan tarkoitetaan sitä, että opiskelija tosiasiallisesti pääsee hyötymään koulutuksesta. Opetuksen siirtyminen verkkoympäristöihin voi lisätä koulutuksen saatavuutta irrottamalla sen ajasta ja paikasta. Toisaalta opetuksen siirtyminen verkkoympäristöihin ei kaikilta osin lisää opetuksen saavutettavuutta. Kuten laatustrategiassa tuodaan esille, sähköiset oppimisympäristöt soveltuvat hyvin vain osalle opiskelijoista. Sähköisessä verkkoympäristössä tapahtuva etäopetus ja -oppiminen on siis saavutettavaa vain osalle opiskelijoista. Etäopetuksen vaikutuksista laatustrategiassa mainitaan muun muassa vaikeudet opetuksen seuraamisessa, oppimistehtävien tekemisessä ja kokeisiin valmistautumisessa. Etäosallistumisen kerrotaan myös voivan aiheuttaa yksinäisyyden tunteita ja sosiaalista ahdistusta. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisen vuorovaikutuksen takaamiseksi on tärkeää huolehtia lähiopetuksen paikallisesta saatavuudesta. Paikallislukiot tekevät tätä tärkeää työtä. Lukioikäisiltä ei tule vielä vaatia täyttä itseohjautuvuutta ja selviämistä koulupäivistä ilman turvallisen aikuisen lähitukea. Kuten laatustrategiassa todetaan, opiskelijalla on oikeus turvalliseen fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen oppimis- ja opiskeluympäristöön. Turvallisuutta tässä yhteydessä ei tule ajatella vain negatiivisten tekijöiden puutteena vaan myös positiivisten tekijöiden turvaamisena.

Laatustrategian toteuttamisesta

-

Liite

-

Hyyryläinen Päivi
Sonkajärven kunta